

Magyar Hirmondó.

XXXXXXXXXX

Nro 49.

Költ Bétsben, Sz. Iván Havának (Júniusnak)
21-dik napján 1796-dik Esztendőben.

Hadi Környürlállások.

Károly Fő-Hertzeg, egy Seregofztályt *Moguntziánál* hagyván, a' több népét által-ízállította a' *Rajná*n, 's úgy állította *Frankfurt* eleibe, hogy ne tsak ezen Várostól tartóztassa vissza az ellenséget; hanem vissza-nyomhassa azt *Weilburgból* is, 's ismét helyre állíthassa *Ehrenbreitsteint* való egyesülését Népünknek, és többeket is tegyen, mihelyt a' *Tsch-Ország*-ból 's *Gallitziából* hozzá indított nagy segítsége el-érkezik.

Kármoliának Fő-városába *Laibachba*, Hadi-Tárnokmester Gróf *Colloredo* Venzelt; *Karinthia* Fő-városába *Klagenfurtba*, Feldmarschallieutenant *Neugebauer*t; *Triestbe* pedig *Specht* Generálmajort rendelle Ő Felsege; hogy annál szaporább és fogatosabb intézetek tétetődhessenek, a' mindenfelől érkező; és részzerént tengerparti Birtokainkba, részzerént *Tirolisba* siető fegyveres segítségre nézve.

F f f

Máj. 28-dik 29-dik és 30-dik napjainn nagy viadalok voltak *Tirolison* felül; melybe hogy bé ne ronthasson az ellenség: egész erőben tétettek részünkről az általom-készületek, mint írja a' *Bétsi Udvari Újságnak* múltt Szombati Darabja.

Mediolánium Városában, frantzia mód di közönséges tanításokat akartak tartani 3 oda való Emberek — *Lambert*, *Vergan*, és *Salvatori* nevezetűek — de elhagigálta őket a' Nép kövekkel. — Hatvan nál több Személyeket árestáltattak meg ott a' Frantziák. Az el-fogattattaknak száma közzül való Hertzeg *Belgiojosó*, és *Taverna* nevű Exjesuita.

A' *Nápolyi* Felség, egy Rendelést adott ki Máj. 17-dikén, mellynek értelme oda megy ki: hogy fel kell fegyverkeztetni minden arra való Lakosokat, és 40 ezeret azok közzül, önnön magok ajánlása fzerént, egyfzeribenn a' szélekenn álló har mintz ezer Katonákhoz kell kaptsolni. — Hogy ezen Rendelés annál nagyobb hamarsággal és készséggel tellyesedjen: a' Fő-Papokhoz intézett más nap Ő Felsége egy Buzdító-Írást; hogy mint Őrzői és első Óltalmazói a' Vallásnak, szóllyanak az Anyaszentegyház' nevében ennek Fiaihoz, indítsák azokat egy olly ellenségnek fegyveres kézzel való vissza-tartóztatására, a' melly minekutánna maga, a' *Keresztyénséget* meg-tagadta: igyekezik

más Nemzetekkel is azt tselekedtetni, vagy
 pedig, az Isten-tagadásnál semmivel se'
 jobb Bálvány-imádást állítani fel közöttök;
 a' melly minekutánna félre tette egyszer
 a' Relígiót: egyre ront már azolta zabo-
 látlanúl, mind Isteni mind Emberi Törvé-
 nyeket; és fejetlenekké tévén az általa el
 nyomattatott Népeket, ki rablotta Őket
 nyomorúttakat minden Vagyonjaikból. —
 „Én magam adom — *úgymond a' Király*
 — első példáját a' buzgóságnak és bátor-
 ságnak. Magam állok eleikbe az én ked-
 ves Alattvalóimnak, a' közönséges ügynek
 védelmezésére, tellyes bizodalomban lé-
 vén a' Királyok' Királynak és Urak'
 Urának segítsége felől, a' ki hajtja a' Fe-
 jedelmeknek szíveket; 's bölts tanátsadá-
 sokkal világosítja Őket, ha az ő Sz. Ne-
 vét tiszta szívvel hívják segítségül. El
 nem mulatok azonban semmi alkalmatos
 eszközt, melly által, az én igazgatásom
 alá Isteni rendelésből bízattatott Népek-
 nek, tsendességet és Békességet szerezhe-
 tek. De ezen szándéknak elő-mozdítására
 a' szükséges Intézeteket meg kell előre ten-
 ni; hogy minden esetre készek legyünk.
 Munkálódtni fog alkalmas időbenn a' Bé-
 kesség, de fegyveres kézzel: hogy szük-
 ség ne legyen olly rontó és meg-alatsonító
 feltételekre állani, mellyeket kívánhatna
 ez az ellenség, a' melly hajlandó haszon-

F f f 3

ra fordítani, a' véle ellenkező Fél' gyengeségét. "

Egyenesenn az egész Nemzethez is intézte a' Király más Buzdító-írását, melyben illy biztatással él a' többek között: Könnyű lefzen diadalmaskodni, ha minden Alattvaló egyenlő buzgóságtól éleltetik: önnön magának; Királynának; Óltárainak és az Úr' Szolgáinak; saját Feleségének; Gyermekének; 's Vagyonjának óltalmazására. Ha mindnyájan segítségre sietnek: mindent meg-tehetnek. Mire mehetne egy Sereg, egy egész Nép ellen, melyet a' Seregek Ura' Istene bizonyosan védelme alá vesz?

A' fellyebb említett Királyi Rendelésnek értelme ez: 1.) Az 1792-dik esztendőben Növ. 20-dikán költt Királyi Rendelés fzerént tartoznak az Elöljárók, minden fegyverfogható, 's Katonai-laistromba írt Alattvalókat fel-kívánni, hogy minden esetre, és a' veszély' mértékéhez képest készen tartsák magokat, hogy fegyveres kézzel szállhassanak szembe az ellenséggel. 2.) Az Országnek minden Tartományába, hadat próbáltt derék Tiszteket kell küldeni, kik: a' Haza; a' Királyisfék; és az Ő Attyaik Religiójának védelmezésére magokat önként ajánlóknak negyven-ezerre telendő gyülekezetét, Kompániákra vagy Batalionokra osztván, a' ki-mutatott helyekre vezessék. 3.) Ruhával és

fegyverrel, magok kézfítsék fel magokat ezek a' Szabad-akarató-katonák; hanem puskapor és golyóbis fog adódni nékiek. Minden Embernek közzülök jár egy napra 25 Gránája, mellyből 13 arra való: hogy a' rendes Katonai-zsöld; kenyér-pénz; 's a' ruhára és fegyverre tett költségnek visszafizetése (bonifikátziója) tellyék ki belölle: a' több tíz Gránát pedig, tettzése szerint fordíthatja a' Szabad-akarató- vagy önként való Katona, a' hová akarja, 's a' maga Famíliájának táplálására. A' ki lovon jelen meg: a' lova' tartására-valót, közönségesből fogja kapni. 4.) Az ilyen szabadakaratók, Famíliájaikkal egygyütt; nem különben mint a' reguláris Katonák, mind addig míg a' had tart, vagy ők hadi lábon fognak állani; szabadok lesznek minden adó-fizetéstől, 's a' kik, vitézségjek és bátorságjok által megkülönböztetik magokat: még honnyaikba való visszafizetés után is tíz éltendeig fognak élni a' mondott szabadsággal. 5.) Minden Gavallérok, Szabad-Urak, és Nemesei az Országoknak, kik ezen Szabadakaratók' Korpusánál, önként szolgálatot vállálnak; vagy ha már elégtelenek vólnának a' valóságos szolgálatra: mindazáltal tekintetjek, segítségük, és munkálódások által eszközök lesznek a' Korpus' felállításában: érdemeik' mértéke ízerént, állapotjokhoz 's rangjokhoz képest, katonai és polgári tisztsé-

gekkel, vagy pénzzel 's jószággal is megfognak jutalmaztatódni. 6.) Az egész Országbeli Püspökök, a' hol helyben vannak, személly szerént: másutt pedig, az alattok lévő Papság által, tartoznak megértetni a' Néppel, melly szükséges legyen neki fegyvert fogni; és a' Sz. Religiónak, a' Királyoknak, minden jó rendű 's intézetű Státusoknak, és az Emberi-Társaságnak ellenségét meg-gátolni haramiai-szándékiban; meg-óltalmazni önnön vagyonját; 's ekképpen meg-mutatni, hogy méltó maradéka Eleinek, 's meg-érdemli, hogy az Olasz nevet viselje.

Az Egyházi Birodalombélieknek megtiltotta Pápa Ő Szentsége, a' magok lak-helyeikből való el-költözést.

A' *Velentzei* Közöséges-Társaság hajókat fegyverkeztet-fel, hogy a' földjére bé-nyúló tenger-kebeltől vissza-tartóztathasson minden Rabló-hajókat, és bátorságossá tehesse a' maga kereskedését.

Spanyol-Országból írják, hogy ott mind inkább inkább erőssítetik *Gibráltár* alatt a' *St. Rochi* tábor.

Az Északi-Ámékabéli szabad Tartományok' Kormányshéának több Tagjai hajlanak a' Spanyolokhoz; mint az Anglusokhoz.

Nagy-Britanniából. —

Sok Mágnásokat tett vólt a' Király mostanság, 's ismét tizennégy újjak' lai-

Arómát közlőtte az Udvari Újságnak 31-dik Májusi Darabja.

Ugyan az említett Újság-darab írja azt is: hogy *Jervis* Admirális el-fogatott egy *Unite* nevű Fr. Fregátot, a' mellyen, 34 ágyú, és 218 ember vőlt; nem különben *Sir John Warren* Tengeri-Vezér is, egy Rabló-hajót (Kápert), és egy Brigántint.

A' sok *Londoni* Újságok között azok, mellyek, a' Ministériommal ellenkező Felekezet' részére írnak, nagy meg nem elégedést és kedvetlenséget nyilatkoztatnak az újj Parlamentom Tagok' választatására nézve. *London* egykik része' *Westmünster* Városa' Lakosainak választására, melly, 27-dik Májusban kezdődött, különösen figyelmeznék mind a' Ministériomhoz hajló; mind az azzal ellenkező Felekezetek. Ketten lesznek a' Választattak *Westmünster* részéről, hárman vagynak pedig, a' kik között kell választani, vagy a' Candidátusok, úgymint: *Fox*; *Gardner* Admirális; és *Horne-Tooke* Urak. *Fox* Urat, *Scott* nevezetű Lakos tette fel Polgár társsainak a' választás végett; *Gardner* Tengeri-Vezért, *Ns Turton*; *Tooke* pedig, nem várta hogy más ajánlja Ötet; hanem projektálta maga magát. E' meg-lévén, *Fox* Úr Beszédet tartott, mellybenn, a' Népi-gyűlések eránt hozattatott leg-újjabb Ország-gyűlési (Parlamentomi) Végzésekre minekutánna sok jegyzéseket tett; volna,

így szólott a' többek között: „Még — *úgymond* — nem mérésztették a' Ministerek meg-akadályoztatni az ollyatén Gyűléseit a' Népnél, mellybenn Ez, Képviselőket választ magának. Bizonyította annakutánna, hogy Ő örökre az 1688-dik esztendőbeli Konstitútiót fogja betsülni; és nem az 1796-dik esztendőbeli újjításokat. A' két más Kándidátusokkal — *úgymond* — nints néki semmi köze: Ő csak maga részére keres voksokat: betsüli mind azáltal azokat is mind kettőjüket; úgy mint, a' kiknek egyike derék és már az Országnek nagy szolgálatokat tett Admirális; a' másik pedig egy ollyan Férjfiú, kit a' Ministerek kegyetlenül és igazságtalanul üldöztek: minekokáért meg-érdemli hogy tekintsenek reája Polgártársai. — *Gardner* Admirális erőssenn állította Beszédében, hogy Ő, híve a' Királynak és a' Konstitúciónak: de nem sokat lehetett a' szavából érteni, úgy el-nyomta azt, az ellenkező részen lévő Nép' lármája. — *Tooke* azt mondotta: hogy Ő, meg-egygyez mind azokban, a' mellyeket *Fox* Úr mondott, és nem is ajánlotta volna maga magát Kándidátusnak, ha tudta volna, hogy az által *Fox* Úr' választatását gátolná: de nem hiheti — *úgymond* — hogy *Westmünster* Városa, két olly Képviselőket fogna választani magának, kik közül az egyik el-rontsa azt, a' mit jót tsinál

a' másik. — Belső ellenségekről tett a' derék Admirális (*Gardner*) említést a' maga Beszédeben: azok alatt nem másokat lehet érteni; hanem a' Ministereket. Panaszolta annakutánna hosszas fogságát, a' mellyet kellett nékie szenvedni. Ditsérte *Fox* Úrnak közönséges maga-viseletét; és *Gardner* Admirális' magános személlýének jó természeti-tulajdonságát (charakterét), kit szánakozásra méltónak ítélt azért, hogy tartozott Az, a' maga Felsőinek parantso-latjára-személlý szerént meg-jelenni: holott jobban tenné, ha a' maga vitézségét, a' külső ellenségeken való diadalmaszkodásban mutatná meg; 's a' belső ellenségekkel való küszködést Ő reája és *Fox* Úrra bízna. Májusnak 28-dik és 29-dik napjainn is hasonló értelmű Beszédeket tartottak a' Kándidátusok. *Tooke*, igen keményen beszélt a' Ministerekről, és *Gardner* Admirálisról: mindazáltal tsak ugyan több voksa vólt az Admirálisnak még 30-dik Májusbann is, mint *Tooke* Úrnak: Amazé t. i. állott 373-ból; *Tooke*é pedig 258-ból. *Fox* Úrnak leg-több vólt, úgymint 480.

Londonnál Máj. 30-dikán sok kárt tett a' dühös szélvész.

Frigyes-Belgyiomból. —

A' Nemzeti-gyűlésnek 30-dik Májusi Ülésében jelentette az Elölülő, hogy a' Spanyol Udvar is meg-esmerte a' *Batáviai*

Közönséges-Társaságot e' mostani formájában, valóságos Republikának.

Ugyan azonn Ülésben a' Fr. Követnek egy Írása olvastatott fel, melly Írás mellett közlötte a' Követ, a' Szárdíniai Udvarral tsinált Békességekötését a' Fr. Republikának, 's annyira figyelmetessékké tette *Batávia*' Elöljáróit ezen említett Békességekötésnek egy tikkelyére, melly szerént t. i. belé vagyon abba foglalva a' *Batáviai* Közönséges-Társaság is; hogy kéntelenek vóltak az Elöljárók reá állani, hogy a' *Batáviai* földről öt ezer ökrök és tíz ezer juhok szállíttassanak a' *Rajna*-mellyéki Fr. Sereghez.

Frantzia- Országból. —

Párisban igen vígyáz a' Politzáj minden mozgásokra: mert valamint más részeibenn az Országnak, úgy ott is közönségesen hirdetik sokann a' fogva lévő *Baboeuf*' tudományát, ki a' Jakobínismust akarta fel-eleveníteni.

Hogy *Drouet* valóságos Tzimborástárssa lett légyen *Baboeuf*nek: ennek megpróbálására a' Direktórium, egy tzeduláját *Baboeuf*nek; és a' *St. Menchouldi* Közönséges Vádoló-Prókátor által tartatott Kikérdeztetést küldötte által Jún. első napján a' Törvényhozó Nemzeti-gyűlés' Ifjabbik Tanáttsához, a' midőnn ez, magános tanáttskozást tartott a' *Drouet*' ügyében. — Sok versengések között *Camus*' javaslása-

ra el-végeztetett, hogy meg kell tudatni a' Direktóriumtól: Mitsoda parantsolatra kérdezte ki *Drouet*et a' *St. Menchouldi* Fiskális. (*Drouet*, *St. Menchould*ban volt Posta-mester, a' hol Néh. 16-dik *Lajost* le tartóztatta vala.)

A' Győzedelem' Innep napján, melly, a' hitelesebb Tudósítások fzerént Május' 30-dikán tartatott, minekutánna vége volt a' tzeremóniának: játtzottak 's tántzoltak a' Nézők egész késő éjtszakáig: de éppen azért nem mentek oda a' kik üress has-sal voltak, mert úgy bajos volt volna ugrálni. Nagy lehetett pedig még Máj. 30-dikánn is *Páris*bann az Üress-hasuak' fzama: mert az előtt való nap, 90 líver volt egy font kenyérnek az árra. A' *Márs* mezején vontt sátoroknak; az ott ültetett, és a' Közönséges-társaság-olztályok' neveikkel meg-béllyegezett tzifra nyár-fáknak; az ezek között magassann emelkedett alkotmányoknak; az azon plántált, virág-köté-llel össze-foglaltt, és a' 14 Seregek' neveikkel 's zászlóikkal meg-jelelt narants-fáknak; az ezeknek közepette, egy hadi prédákkal rakott tserfa-árnyékábann, a' Győzedelem és Ditsőség' Bálvánnyai között ültt, 's négy álló temjenezők' füstyével tiz-teltetett Szabadság-bálvánnjának látása: a' Direktórium Előkhölője' beszédének hallgatása; 's annak kezeiből, pálma-ágakkal és polgári-koszorúkkal, muzsika és ágyú-zások között lett fel-ékesítettése a' 14

záfzlóknak, legeltethette ugyan a' fze-
ket, de le nem tsendesíthette a' korgó ha-
sakat.

Párisban Jún. 4-dikénn olly veszeke-
dés vólt, mellyben meg is vérezték egy-
mást némellyek.

Béts.

Stúwer, a' múltt Vasárnap estve, tüzi
néma tántzos játékot produkált igen ele-
venenn, a' *Prater* nevű erdőben.

(Leg-újabb Tudósítások.)

Moguntziához közelíteni akartak Máj.
11-dikén a' *Frantziák*: de vissza-verettettek.

A' *Rajnai* had, a' *Rajna'* jobb-mel-
lyékén fog folytatódni leg-nagyobb erőben.

Az *Amsterdami* Pattantyús-Polgárok,
magok se' tudták jól, mit akartak ők, a'
zenebonáskodássokkal? Tsak fel-zúdúltak,
mert ki vóltak a' végre bérelve: de ez
éppen nem első példa a' maga nemébenn.
Így szokott e' lenni leg-többnyire, mint a'
Köz-népek' fel-lázzadásának históriái bizo-
nyítják.

Magyar Ország.

Szathmárról Máj. 20-dikánn: —
„Ezenn a' környéken igen szépen mutatja
magát mind az őfzi, mind a' tavaszi ve-
tés, gyümöls olly bővséggel léfzen, ha
tsak valami veszedelem nem éri, mellyhez
hasonlóra még az Öregek is alig emlékez-
nek, a' Szőlő-hegyek is igen szép termest
ígérnek. “

* * *

A' régi Görögöknek és Rómaiaknak pénz-
zeikről való értekezés — mellyet kívált
a' Tanulók haszonnal olvashatnak —
következett e' mai árkus' végire.

A' mi illeti a' Görögöket, követték
a' pénz-számlálásbann ezen Törzsök-Nem-
zetnek egyéb ágai is, az *Attica* Tarto-
mánybélieket, kiknek Fő-várossok vala-
ama' híres *Athéné*. Az *Attica*-bélieknél
egy *Mna*, vagy *Mína* nevezetű Pénz, an-
nyit tett, mint a' Rómaiaknál a' *Libra*, *As*,
vagy *Pondo* (Font). Egy *Mína*, fel vólt
osztva száz részekre, és ilyen egy század
része a' *Mínának*, *Drachmának* nevezte-
tett. Egy *Drachma* ismét fel-osztódott hat
Obolusokra (Fillérekre). Vóltak azonban
némelly Közép-pénz nemei is a' *Mína* és
a' *Drachma* között, úgymint a' *Státerek*
és *Tetradrachmák*. Egy *Státerben* vólt két
Drachma; egy *Tetradrachmában* pedig,
mint a' neve is mutatja, négy. Egy arany
Drachma, tett tíz ezüst *Drachmát*; követ-
kezésképpen tíz Arany-drachma, száz Ezü-
stöt, az az, egy Ezüst-mínát. Innen meg
tettzik, hogy az aranynak a' betse, úgy vólt
Atticábann az ezüst' betséhez rendszerént,
mint vagyon egy, a' tízhez. Vagynak azon-
ban próbáink, hogy más időkben az a' kü-
lönbség is vólt a' kettő között, mint va-
gyon az egy és a' 12, sőt a' 13 között is,
Livius' bizonyítása szerént.

A' *Lacedémon*bélieknek is vólt *Likurgus*' ideje előtt szintén úgy arany- ezüst- és réz-pénzzek, valamint más Görögöknek: de a' nevezett Törvényadólok, hogy ki-írthassa közzülök a' szegénységet; 's a' fősvényiséget; minekutánna reá mehetett arra, hogy a' termő-földjét *Lacedémon*nak, egyformánn osztotta fel annak Lakosai között: szerezett vólna hasonlóképpen banni, azoknak ingóbíngó jószágaikkal is: de mivel látta, hogy ha ezt is olly nyilván tselekedné: igen el-kedvetlenítené vele Lakos-társait: tehát mellékes eszűközt gondolt ki tzeillyának el-érésére, azt t. i. hogy az arany- ezüst- és réz-pénzzel való élésnek végét szakasztotta, 's a' helyett, olly tsekelly betsű, 's olly nagy nehézségű vas-pénzzel való élést állított fel, hogy a' mennyi ebből a' vas-pénzből két mínát tett: annak el-vitelére két ökrű szekér, és eltevésére egy egész kamara kívántatott. Mihelyt folyamatba kezdett indulni *Lacedémon*ban ez a' vas-pénz: azonnal megszűnt a' külső kereskedés; megszűnt a' feleslegvaló mesterségeknek gyakorlása; de megszűnt a' hajdani gazdagságból, arany- ezüst-bőségből való minden hafzonvétel is: és csak négy Századok után kezdett ismét vissza-térni, azzal az alkalmatossággal, midönn a' *Lacedémon*bélieknek Hadi-Vezérjek *Lysander*, ki önnön magát az aranynak 's ezüstnek szemfényvesztő-fénnye által meg-vakíttatni nem

engedte, nagy rakással vitte Hazájába, az általa meg-hódoltatott *Atticából* és *Samus Szigetéből*, a' *Likurgus* Törvényeit fel-forgató temérdek kintset, a' sok arany- és ezüst-prédát.

Pénzzeiket különbkülönbféle tzmerekkel ékesítették a' Görök Nemzetek, mint p. o. a' *Delfi*-béliek egy Delfinnek (Tengeri-disznónak) képével; az *Athéné*-béliek, *Minerva*' kedves madarának a' bagolynak képével; a' *Beotziabéliek* pedig, *Bachus*-val, a' ki kezeiben egy szőlő-fürtöt és egy nagy pohárt tartott; a' *Lacedémonbéliek*, mint Vitéz-Nemzet, paizst szemléltettek a' pénzzeiken; 's Mások mást, a' mint t. i. ez vagy amaz kedves jelentő-képeik voltak, a' Görög törzsök-nemzet' különbkülönbféle ágainak.

A' régi Rómaiak' Pénzzeikről itt már most nem szólhatunk: hanem szükségesnek ítéltük ezenn Értekezéseinkről még különösebben meg-jegyezni: hogy ezeknek folyamatja, ki fog mind azokra terjedni, valamellyeket fundamentomosann és hafznosan lehet tudni: A' dolgok' betséről, 's valóságos és név szerént való árráról, annak változásairól, 's ezen változásoknak okairól; a' Mezei- és más gazdaskodásra nézve eleitől fogva fel-vett Systemákról; a' Földmivelésbéli szorgalmatosságnak, a' *Római Birodalom*' el-bomlása után lett alább szállásáról; a' Kereskedésről; *Nap*-

nyugoti és Napkeleti-Indiákról; az Ifjúság nevelése, és a' közönséges tanítás eránt való intézetekről; a' közönséges jövedelmekről, és költségekről 's a' t. Egy szóval a' Politica vagy Socialis Oeconomianak (Emberi-Társaságokbéli Gazdaskodásnak) egész Tudománya úgy lefz'elő-adva, mind históriai, mind filozófiai módor, a' hogy még se' Német se' Frantzia Tudósok nem adták soha, ámbár annak egy 's más részeiről különösen, botsátották is hasznos Írásokat Világ' eleibe.

Minthogy pedig a' mennyivel nagyobb a' tárgyaknak jól el-intézett különbsége; annál gyönyörködtetőbb szokott az lenni: tehát e' részben is kívánnjuk kedvét keresni Érd. Olvasóinknak, ígervén, hogy említett Értekezéseinknek folyamatját, más hasonlóképpen folyó Előadásokkal fel-változtatva fogjuk ezentúl közleni; úgy hogy egyfzer az egyik; másszor pedig a' másik rendüekből tefzünk egy egy darabot *Hírmondónk'* végire, kellemetes világossággal. Most ígért Előadásaink, a' régi Népek' Erköltseiknek; Szokásaiknak; 's Rendtartásaiknak, a' leg-jobb Historikusokból merített esméretét fogják meg-vinni a' Betük' rendje fzerént Hazánk' két kebeleibe; mind a' két nemü Nevendékeknek formálására, 's a' nagyobb idejüeknek is jó és szép idő-töltésére.